

AGROTURIZM VA EKOLOGIK TURIZMNING QISHLOQ INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI

Sodiqova Feruza Nodirbek qizi

Namangan davlat texnika universiteti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada agroturizm va ekologik turizmning qishloq infratuzilmasini rivojlantirishdagi roli tahlil qilinadi. Agroturizm va ekologik turizm nafaqat qishloq hududlarida iqtisodiy faollikni oshiradi, balki mahalliy infratuzilmani modernizatsiya qilish, transport va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish, ekologik va madaniy merosni saqlashga yordam beradi. Maqolada agroturizm va ekologik turizm loyihalarining qishloq infratuzilmasiga ijobiy ta'siri, mavjud muammolar va ularni bartarafetish strategiyalari ilmiy va amaliy nuqtai nazardan tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Agroturizm, Ekologik turizm, Qishloq infratuzilmasi, Iqtisodiy rivojlanish, Mahalliy jamoa, Barqaror turizm, Madaniy meros*

Agroturizm va ekologik turizm so'nggi yillarda qishloq hududlarini rivojlantirishning muhim yo'nalishiga aylangan. Ushbu turizm turlari nafaqat mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadi, balki qishloq infratuzilmasini modernizatsiya qilish, transport, energetika, suv ta'minoti va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga, agroturizm va ekologik turizm mahalliy jamoalarni jalb qiluvchi loyihalar, madaniy va ekologik merosni saqlash orqali qishloq barqarorligini ta'minlaydi.

Qishloq hududlarida turizmni rivojlantirish iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan bir qator afzalliklarni beradi. Agroturizm tadbirlari fermerlar va mahalliy aholini daromad manbai bilan ta'minlasa, ekologik turizm tabiiy va madaniy resurslarni saqlashga yordam beradi. Shu sababli, qishloq infratuzilmasini rivojlantirish va turizmni barqaror rivojlantirish bir-birini to'ldiruvchi jarayon sifatida qaraladi.

Maqola agroturizm va ekologik turizm loyihalarining qishloq infratuzilmasiga ijobiy ta'siri, hududiy iqtisodiy rivojlanish, barqaror turizm va mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash strategiyalarini tahlil qiladi. Shu tarzda, qishloq hududlarida turizm va infratuzilma rivojlanishi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik ilmiy va amaliy nuqtai nazardan ochib beriladi.

Agroturizm va ekologik turizm qishloq hududlarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Ushbu turizm turlari nafaqat mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadi, balki qishloq infratuzilmasini modernizatsiya qilish, transport va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish, suv, energetika va axborot-kommunikatsiya tizimlarini takomillashtirish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga, agroturizm va ekologik

turizm mahalliy jamoalarni jalb qiluvchi loyihalar, madaniy va ekologik merosni saqlash orqali barqaror rivojlanishni ta'minlaydi.

Agroturizm qishloq xo'jaligi faoliyatini turizm bilan integratsiyalash orqali fermerlar va mahalliy aholini daromad manbai bilan ta'minlaydi. Mehmonlarga fermerlik tajribasini taqdim etish, qishloq mahsulotlarini sotish va mahalliy hunarmandchilikni rivojlantirish qishloq iqtisodiyotining barqarorligini oshiradi. Shu tarzda, agroturizm hududiy iqtisodiy rivojlanishga to'g'ridan-to'g'ri hissa qo'shadi va mahalliy jamoalarni iqtisodiy jihatdan mustahkamlaydi.

Ekologik turizm esa tabiiy va madaniy resurslarni saqlashga xizmat qiladi. Bu turizm turi hududning ekologik barqarorligini ta'minlash, tabiatni himoya qilish va madaniy meros obyektlarini saqlash orqali qishloq hududlarida turizmni rivojlantiradi. Ekoturizm loyihalari qishloq hududlarida ekologik xabardorlikni oshiradi, atrof-muhitni asrashga yordam beradi va mahalliy jamoalarni barqaror turizm faoliyatiga jalb qiladi.

Qishloq infratuzilmasini rivojlantirish uchun agroturizm va ekologik turizm bir qator investitsiya va siyosiy strategiyalarni talab qiladi. Shu jumladan, transport yo'llari, ichimlik suvi, energetika tizimlari, telekommunikatsiya va internet tarmoqlarini yaxshilash, mehmonxonalar va turizm obyektlarini modernizatsiya qilish zarur. Bu esa turizmning sifatli rivojlanishi va mahalliy aholi uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

Turizm loyihalari qishloq hududlarida ish o'rinlarini oshiradi. Agroturizm va ekologik turizm turli yoshdagi va malakadagi ishchi kuchini jalb qiladi, shu bilan mahalliy mehnat bozorini rag'batlantiradi. Fermerlar, qo'llab-quvvatlovchi xodimlar, gidlar va xizmat ko'rsatuvchi mutaxassislar qishloq hududlarida iqtisodiy faollikni oshirishga xizmat qiladi. Shu tarzda, agroturizm va ekologik turizm nafaqat turizm daromadini oshiradi, balki qishloq infratuzilmasini rivojlantirish va mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlashda strategik vosita hisoblanadi.

Pandemiya davrida agroturizm va ekologik turizmning o'sish imkoniyati sezildi. Sayyohlar xavfsiz va kam zichlikdagi hududlarga e'tibor qaratdi, bu esa qishloq hududlarida turizmning rivojlanishiga va infratuzilmaning yaxshilanishiga yordam berdi. Shu bilan birga, raqamli platformalar orqali turistik xizmatlarni taklif qilish va marketing qilish imkoniyati agroturizm va ekologik turizmning samaradorligini oshirdi.

Mahalliy jamoalarni jalb qiluvchi strategiyalar qishloq infratuzilmasini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Mahalliy aholining faol ishtiroki, madaniy va ekologik loyihalarni amalga oshirish orqali qishloq hududlarida turizm barqaror rivojlanadi. Shu bilan birga, turizm loyihalari hududiy iqtisodiy imkoniyatlarni oshiradi, mahalliy mahsulotlarni rivojlantiradi va barqaror ish o'rinlari yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, agroturizm va ekologik turizm qishloq infratuzilmasini rivojlantirish, mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlash, ekologik va madaniy

barqarorlikni ta'minlash va mahalliy jamoalarni turizm loyihalariga jalb qilish orqali strategik ahamiyatga ega. Shu tarzda, qishloq hududlarida turizm va infratuzilma rivojlanishi bir-birini to'ldiruvchi jarayon sifatida namoyon bo'ladi va global barqaror rivojlanish maqsadlariga xizmat qiladi.

Agroturizm va ekologik turizm qishloq hududlarida infratuzilmani rivojlantirishda muhim strategik vosita hisoblanadi. Ushbu turizm turlari mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadi, transport va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantiradi, suv va energetika ta'minotini yaxshilaydi, shuningdek, ekologik va madaniy merosni saqlashga yordam beradi. Agroturizm fermerlar va mahalliy aholini qo'shimcha daromad manbai bilan ta'minlab, qishloq hududlarida iqtisodiy faollikni oshiradi. Ekologik turizm esa tabiatni asrash va barqaror turizmni rag'batlantirish orqali qishloq barqarorligini ta'minlaydi.

Qishloq hududlarida turizm loyihalarini amalga oshirish mahalliy jamoalarni jalb qilish, ish o'rinlari yaratish va mahalliy mahsulotlarni rivojlantirish imkonini beradi. Pandemiya davrida va undan keyin sayyohlarning xavfsiz va kam zichlikdagi hududlarga e'tibori qishloq hududlarida turizmni yanada rivojlantirdi. Shu bilan birga, raqamli platformalar va texnologiyalar agroturizm va ekologik turizmning samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, agroturizm va ekologik turizm qishloq infratuzilmasini rivojlantirish, mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda strategik ahamiyatga ega bo'lib, turizm va infratuzilma rivojlanishi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik global barqaror rivojlanish maqsadlariga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Lane, B., & Kastenholz, E. Rural Tourism: The Evolution of Practice and Research Approaches. *Journal of Sustainable Tourism*, 2015;23:1–19.
2. Sharpley, R., & Vass, A. Tourism, Farming and Diversification: An Attitudinal Study. *Tourism Management*, 2006;27:1040–1052.
3. UNWTO. Rural Tourism Development and Its Role in Local Economies. Madrid: UNWTO, 2020.
4. Barbieri, C., & Mahoney, E. Why is Diversification an Attractive Farm Adjustment Strategy? Insights from Nebraska, USA. *Journal of Rural Studies*, 2009;25:58–66.
5. Lane, B. The Impact of Rural Tourism on Community Infrastructure. *Tourism Economics*, 2017;23:234–250.
6. EC. Rural and Agrotourism in Europe: Policy Guidelines. Brussels: European Commission, 2018.
7. Weaver, D. Ecotourism. John Wiley & Sons, 2012.
8. Fennell, D.A. Ecotourism and Sustainable Development. Routledge, 2020.

9. Sharpley, R. Tourism and Sustainable Rural Development. Channel View Publications, 2018.

10. UNDP. Sustainable Tourism and Rural Development: Case Studies. New York: UNDP, 2019.